somhed fangen, alles Øjne fulgte hendes smukke Bevægelser og Minespillet i hendes smalle, blege Ansigt med de kloge, mørke Øjne — naar et hastigt Smil for over hendes Ansigt efter en skarp eller uventet Vending i Talen, brød et voldsomt Bifald løs for straks efter en Haandbevægelse af hende at give Plads for aandeløs Stilhed og spændt Opmærksomhed.

Et Par Eksempler vil karakterisere Mrs. Gilman som Taler: Hun bliver afbrudt af Dirigenten, da Tiden var udløben (der maatte paa Grund af Emnernes Mængde fastsættes en Tid af 10 Min. for Talere, 6 Min. for Deltagere i Diskussionen) der protesteres kraftigt, man vil høre mere. Mrs. Gilman fortsætter, men bliver kort efter afbrudt. Endnu kraftigere Protester, og lidt efter træder Mrs. Gilman frem i Nærheden af Talerstolen og lader til at ville fortsætte. Der bliver øjeblikkelig dødsstille i Salen, hvorpaa Mrs. Gilman siger: »The greatest charm of a speaker is to stop, when his time is out« (den største Tiltrækning ved en Taler er, at han kan holde op, naar hans Tid er udløben) og forlader Tribunen. Stor Skuffelse, men vild Begejstring for »the speaker«.

Den sidste Dag var der det sidste store offentlige Møde med Fräulein *Helene Lange* og Mrs. *Gilman* som Talere. Salen var allerede længe før Tiden stuvende fuld, og der blev da sagt til Forsamlingen, at de, der stod op, og de, der endnu ikke var kommen ind, kunde gaa op i en af de andre Sale, saa skulde Talerne komme derop og gentage deres Tale. Mrs. Gilman er første Taler og taler som sædvanlig temmelig kort, men slutter som sædvanligt under stormende Bifald. Scenen fra den anden Dag gentager sig: Det lader ikke til, at Mrs. Gilman vil fortsætte, men endelig træder hun frem igen. Strax forventningsfuld Stilhed i Salen, hvorpaa hun siger: »I shall go over and say all the same to the others« og gaar sin Vej under Tilhørernes Munterhed og Bifald.

Kongressen varetog jo mest sociale og videnskabelige Opgaver, men ogsaa de kunstneriske var repræsenteret ved Kongressen, idet denne indledes med en festlig Koncert, der dirigeredes af en Kvinde, et sjeldent og ganske ejendommeligt Syn. Frl. *Margarethe Toeppe* havde under sin Ledelse et Strygeorkester (Deutschen-Frauen-Streichorchester), hvor alle Instrumenterne var besat med Kvinder — kun de 3 Basser var Mænd. Til disse har man aabenbart ikke kunnet skaffe Kvinder, da disse meget store og rent fysisk set vanskelige Strygeinstrumenter ikke dyrkes af Kvinder (her i Landet er dog vist en enkelt kvindelig Bassist). Det var som sagt et meget ejendommeligt Syn at se dette hvidklædte kvindelige Strygeorkester dirigeret af en Kvinde i sort, elegant Selskabstoilette med lette, meget vide Kniplingsærmer, der var en morsom Kontrast til de kraftige og sikre Bevægelser, der nøje fulgtes af Orkestret. Det hele tog sig nydeligt ud med en Palmeskov til Baggrund. Man spillede Stykker af Mozart, Haydn o. fl. og der er vist ingen, der paa Forhaand vilde tvivle om Kvindernes Evne til at spille Mozart med Ynde og Lethed, men ogsaa, hvor der krævedes Kraft og Applomp, var Orkestret sin Opgave voxen, hvilket man heller ikke var i Tvivl om, naar man havde set paa Dirigenten et Par Takter; man mærkede ingen Brist i Orkestrets Ydelser, men maaske laa det i, at man havde valgt Stykkerne efter sin Evne, de lette, legende yndefulde Stykker.

Fru Elise Ploug.

Af

N. Zahle.

Fru Elise Ploug! — Redaktionen af „Kvinden og Samfundet" har anmodet mig om at skrive om denne „betydelige Kvinde" i dette Blad. Var hun betydelig efter „Kvinden og Samfundet"s Maal og Maade at betragte Kvinden paa? Var hun en „fremskreden" Kvinde? Var hun en Forfægter af Kvindens „Frigørelse"? Det kan næppe siges om Fru Ploug. Og dog var hun en sjælden fremskreden Kvinde; dog tænkte og talte hun for Kvindens Frigørelse og hendes frie, selvstændige Stilling, for det Retfærdighedens Standpunkt, hun derigennem skulde vinde. Men hun var ingen *højt* talende Kvinde; hun viste sig ikke i Forsamlinger og Møder, uden naar det gjaldt Fædrelandets eller hele Nordens Sag, — da holdt hun sig sjælden tilbage; men hun optraadte aldrig *offentligt*. Hun var en *stille* Kvinde, men i denne sin Stilhed virksom og stor, en betydelig Kvinde, betydende som hun blev for hver en, hun levede sammen med, for hver en, hun kom i Berøring med. Og mærkedes hun end ikke udadtil, saa mærkedes hun alligevel ved en mægtig Indflydelse paa dem, der virkede udadtil. Der gik en Straalekraft ud fra hende, der ikke kunde andet end fænge, et Liv, der virkede ildnende og manende. Hun var — i mine Tanker — næsten en Realisation af det Ideal, vi Fremskridtskvinder dog først og